ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobkyně: **MUDr. M.D.**, zastoupena JUDr. Anitou Pešulovou, advokátkou se sídlem Klimentská 1652/36, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 29. 9. 2015, č. j. MPSV-UM/18392/15/9S-HMP, ze dne 30. 9. 2015, č. j. MPSV-UM/20430/15/9S-HMP, ze dne 21. 10. 2015, č. j. MPSV-UM/22349/15/9S-HMP, ze dne 22. 10. 2015, č. j. MPSV-UM/22422/15/9S-HMP, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu Praze ze dne 25. 10. 2017, č. j. 4 Ad 42/2015 – 61,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

IV. Odměna ustanovené advokátky JUDr. Anity Pešulové, **se určuje** částkou 1.300 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před městským soudem

[1] Žalobkyně podala dne 27. 5. 2015 a dne 22. 6. 2015 žádosti o příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení. Tyto žádosti byly Úřadem práce – krajskou pobočkou zamítnuty

a příspěvek na živobytí ani doplatek na bydlení nebyly žalobkyni za měsíc květen a červen 2015 přiznány. Rozhodnutími ze dne 29. 9. 2015, 30. 9. 2015, 21. 10. 2015 a 22. 10. 2015 zamítl žalovaný odvolání žalobkyně.

[2] Proti rozhodnutím žalovaného brojila žalobkyně žalobou u Městského soudu v Praze.

[3] Ten žalobu zamítl jako nedůvodnou. V odůvodnění uvedl, že žalobkyně nesplňuje podmínku § 2 odst. 2 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb. o pomoci v hmotné nouzi (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi"), neboť příjem žalobkyně spolu s příjmem společně posuzovaných osob přesahuje částku živobytí. Přitom právě splnění této podmínky je nezbytné pro přiznání příspěvku na živobytí, podmínka uvedená v § 2 odst. 2 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi není v tomto ohledu rozhodná. Správní orgány obdržely od žalobkyně žádost o příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení, věnovaly se tedy tomu, zda žalobkyně splňuje podmínky pro nárok na tyto dávky, posuzovaly tak vše potřebné a nebyly se povinny zabývat jinými otázkami.

[4] Správní orgány dle městského soudu neporušily ani ustanovení § 14 odst. 2 či § 26 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Ze správního spisu i vyjádření žalobkyně vyplývá, že žalobkynina chatka se zahradou naplňuje především rekreační funkci, obytnou funkci nemovitost neplní. Nejedná se o objekt, jehož prodání by nebylo po žalobkyni možno spravedlivě požadovat. Klidový režim pak může žalobkyně dle krajského soudu naplňovat procházkami do přírody, parků či jiných veřejnosti bezplatně přístupných entit. Nemovitost též není nezbytné prodávat, ale je možno ji pronajmout, přičemž se žalobkyně může s nájemci dělit o její užívání a naplňovat tak své rekreační potřeby i zachovávat doporučený klidový režim. Zahrada nemusí být propachtována, ale postačí její pronájem, takže by plodiny vzrostlé na zahradě i po pronajmutí náležely žalobkyni. V žalobkyniné případě nelze uplatnit ustanovení § 26 odst. 1 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi, protože existuje vysoce pravděpodobná možnost zvýšení jejího příjmu z pronájmu či prodeje nemovitosti užívané zejména k účelům rekreace.

[5] Dle městského soudu nesplnila žalobkyně ani podmínky nároku na doplatek na bydlení. K naplnění § 33 odst. 1 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi musí být přiznán příspěvek na živobytí, což se v případě žalobkyně nestalo. Ačkoliv podmínka ustanovení § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi je naplněna, jelikož příjem žalobkyně a společně posuzované osoby nepřesáhl 1,3 násobek částky živobytí žalobkyně a jejího společně posuzovaného syna, neznamená to automaticky vznik nároku na dávku, je tím pouze splněna podmínka pro uplatnění správního uvážení. Správní orgány na základě posouzení celkových sociálních a materiálních poměrů rozhodly o nepřiznání dávky. K přezkumu správního uvážení odkázal městský soud na judikaturu Nejvyššího správního soudu a uvedl, že může přezkoumávat pouze, zda správní orgány nepřekročily meze správního uvážení či jej nezneužily. Městský soud zrekapituloval, na základě jakých skutečností správní orgány rozhodovaly, a uzavřel, že obě rozhodnutí týkající se doplatku na bydlení dodržela všechna zákonná formální a procesní kritéria.

[6] Žalovaný i orgán první instance dbali, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a odpovídalo okolnostem daného případu; má-li někdo nemovitý majetek, jejž

nutně nepotřebuje k zajištění bytových potřeb a nárokuje si dávku pomoci v hmotné nouzi, která se nachází na nejnižším stupni dávek sociálního zabezpečení, není dle soudu zneužitím správního uvážení, požaduje-li správní orgán jeho využití; žalobkynina situace je nade vši pochybnost tíživá, ale stejně je tomu u drtivé většiny žadatelů o dávku pomoci v hmotné nouzi, přičemž mnozí z nich žádným zhodnotitelným majetkem nedisponují, určitý i výrazně vřelý vztah ke svému majetku je přitom naprosto obvyklý jev. Správní orgány nepřekročily meze správního uvážení ani jej nezneužily.

II. Kasační stížnost

[7] Rozsudek krajského soudu napadla žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížností.

[8] V ní brojí proti posouzení její situace. Rozsudek považuje za nespravedlivý. Domnívá se, že je osobou v hmotné nouzi, neboť splňuje podmínky uvedené v § 2 odst. 2 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi a z vydaných rozhodnutí není zřejmé, z jakých důvodů nebyla za takovou osobu považována.

[9] Stěžovatelka je dále přesvědčena, že částka živobytí měla být zvýšena o 470 Kč dle § 26 odst. 1 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi, neboť sice vlastní nemovitost, ale nelze po ní spravedlivě požadovat zvýšení příjmu prodejem nebo jiným využitím nemovitosti ve smyslu 14 odst. 2 téhož zákona, neboť užívání zahrady má přínos pro její zdraví. Správní orgány i soud vyložily toto ustanovení velmi formálně, bez přihlédnutí ke zvláštnostem daného případu, zejména pak k tíživé situaci stěžovatelky, jejímu věku a zdravotnímu stavu.

[10] Stěžovatelka dále namítá, že její zahrada měla být oceněna dle zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku (dále jen „zákon o oceňování majetku“) na základě BPEJ jednotek. Pokud by se tak stalo, byla by hodnota její zahrady o několik desítek tisíc Kč nižší, než jak je uvedeno v rozsudku a správních rozhodnutích. Ocenění pomocí výpisu z internetových stránek České společnosti certifikovaných odhadců zákon neumožňuje.

[11] Dle stěžovatelky jsou známy případy (což potvrdil i městský soud), kdy žadatel o dávku vlastní zahrádku pro své potřeby, jako stěžovatelka, přičemž správní orgán částku živobytí zvýšil. Pokud se správní orgán rozhoduje ve skutkově podobných případech odlišně, tak bylo třeba, aby své rozhodnutí odůvodnil. Městský soud v Praze, vědom si rozhodovací praxe správních orgánů, ponechal tuto skutečnost bez povšimnutí.

[12] Stěžovatelce by dle jejího názoru v případě zvýšení částky živobytí dle § 26 odst. 1 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi vznikl nárok na přiznání dávky doplatku na bydlení.

[13] Ohledně doplatku na bydlení stěžovatelka uvádí, že splňuje podmínky pro přiznání dávky na základě § 33 odst. 1 písm. b) a z odůvodnění správních rozhodnutí není zřejmé, proč jí nebyla přiznána. Správní orgány překročily meze správního uvážení, když zohlednily pouze majetkové poměry – vlastnictví zahrady – stěžovatelky. Nezohlednily

stáří a zdravotní stav stěžovatelky ani Evropskou chartu práv a povinností starších osob vyžadujících dlouhodobou péči a pomoc, jež garantuje i právo na respektování a ochranu finanční a materiální pohody a dále zakotvuje právo ponechání si svých osobních věcí. Soud tedy dle stěžovatelky pochybil, když hodnotil, zda správní orgány nepřekročily meze správního uvážení.

[14] Závěrem stěžovatelka namítá, že správní orgány ani soud nepřihlédly k záporným zůstatkům na jejím bankovním účtu a že nezohlednily reálné výdaje žadatelky na zabezpečení základních životních potřeb. Považuje za neobjektivní, že hodnota majetku a příjmy stěžovatelky jsou posuzovány v reálných tržních cenách, zatímco částky přiměřených nákladů na bydlení neodpovídají reálným cenám za nájemní bydlení v Praze.

[15] Stěžovatelka v kasační stížnosti uvedla, že nesouhlasí s rozhodnutím věci bez jednání.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[16] Kasační stížnost je projednatelná.

[17] Nejvyšší správní soud předně podotýká, že většinu námitek v kasační stížnosti uplatnila stěžovatelka již v odvolání proti rozhodnutím správního orgánu prvního stupně i v žalobě, přičemž tyto byly jak žalovaným tak městským soudem pečlivě vypořádány.

[18] K první námitce stěžovatelky ohledně skutečnosti, že je osobou v hmotné nouzi dle § 2 odst. 2 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi, Nejvyšší správní soud uvádí, že jak již správně podotkl městský soud, stěžovatelka žádala o příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení. Z § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi vyplývá, že nárok na příspěvek na živobytí má osoba v hmotné nouzi podle § 2 odst. 2 písm. a), jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob nedosahuje částky živobytí posuzovaných osob. Z citovaného ustanovení je zřejmé, že pro účely nároku na příspěvek v hmotné nouzi se žadatelé posuzují pouze podle § 2 odst. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi a kritéria stanovená v § 2 odst. 2 písm. b) proto nejsou rozhodná a v dané věci aplikovatelná. Toto vysvětlení obsahují i správní rozhodnutí, námitka, že není zřejmé, proč stěžovatelka nebyla za osobu v hmotné nouzi považována, proto není důvodná. Nejvyšší správní soud doplňuje, že i kdyby stěžovatelka byla považována za osobu v hmotné nouzi dle § 2 odst. 2 písm. b), nezakládalo by jí to nárok na výplatu příspěvku na živobytí. Jak správně uvedl městský soud, správní orgány rozhodovaly pouze o žádosti stěžovatelky. Pro její posouzení však stav hmotné nouze dle § 2 odst. 2 písm. b) není podstatný, nelze jim tak vytýkat, pokud se této otázce nevěnovaly.

[19] Námitku stěžovatelky ohledně zvýšení částky živobytí o 470 Kč neshledal Nejvyšší správní soud důvodnou. Stěžovatelka vlastní nemovitost ve formě rozlehlé zahrady, jejíž součástí je zahradní chatka. I Nejvyšší správní soud je přesvědčen, že pomocí této nemovitosti by stěžovatelka byla schopná si vlastním přičiněním zvýšit příjem. Nejedná se

o nemovitost, jejíž prodej se nevyžaduje dle § 11 odst. 4 zákona o pomoci v hmotné nouzi, neboť není využívána k bydlení, po stěžovatelce je tedy pro účely posouzení jejího nároku na příspěvek na živobytí možné vyžadovat, aby se pokusila tuto nemovitost prodat či pronajmout. Jak již uvedl městský soud, zdravotní přínos této nemovitosti je možné nahradit trávením volného času v přírodě. Nejvyšší správní soud považuje také za nutné upozornit na charakter dávek sociální pomoci, pod které příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení spadají.

[20] Dávky systému sociální pomoci představují provedení ústavně zaručeného práva každého, kdo je v hmotné nouzi, na takovou pomoc, která je nezbytná pro zajištění základních životních podmínek. Uvedeného základního práva zaručeného v čl. 30 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) je možno se domáhat pouze v mezích zákonů, které toto ustanovení provádějí (čl. 41 odst. 1 Listiny). Formulace základního práva zakotveného v čl. 30 odst. 2 Listiny, které není omezeno jen na občany České republiky, zdůrazňuje jeho subsidiární charakter. Především je pomoc, nezbytná pro zajištění základních životních podmínek, určena těm, kdo nejsou zabezpečeni na základě práva na spravedlivou odměnu za práci (čl. 28 Listiny) či na základě práva na hmotné zajištění v přiměřeném rozsahu v případě nezaviněné nemožnosti získávat prostředky pro své životní potřeby prací (čl. 26 odst. 3 Listiny). Pomoc je také určena občanům, kteří nejsou zabezpečeni ani na základě práva na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří, při nezpůsobilosti k práci a při ztrátě živitele (čl. 30 odst. 1 Listiny).

[21] Dále právo na plnění ze strany státu, které spočívá v pomoci nezbytné k zajištění základních životních podmínek, má subsidiární povahu v tom, že nenáleží každému, nýbrž jen osobě nacházející se v hmotné nouzi. Tento princip poměrně důsledně provádí zákon o pomoci v hmotné nouzi a zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu. Příspěvek na živobytí má tedy sociálně slabým osobám garantovat, že jim po zaplacení nákladů na bydlení zůstane konečný příjem alespoň ve výši životního, případně existenčního minima, a že tak dojde k realizaci práva na takovou pomoc, která je nezbytná k zajištění jejich základních životních podmínek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne ze dne 15. 11. 2012, č. j. 4 Ads 55/2012 – 44, či ze dne 30. 4. 2015, č. j. 1 Ads 171/2014 - 30).

[22] Dávky systému sociální pomoci jsou pomyslnou poslední záchranou pro osoby, které by se jinak ocitly zcela bez prostředků k zajištění základních životních potřeb. Do této kategorie však stěžovatelka zjevně nespadá. Ačkoliv její situace je jistě tíživá, jak již uvedl městský soud, stejně je tomu u většiny ostatních žadatelů o dávku sociální pomoci, kteří mnohdy žádným zhodnotitelným majetkem ani nedisponují.

[23] Nadto Nejvyšší správní soud konstatuje, že ani v případě zvýšení částky živobytí o 470 Kč by stěžovatelka na příspěvek na živobytí nedosáhla. Na totéž upozornil ve správních rozhodnutích žalovaný. Částka živobytí, se kterou je porovnáván příjem stěžovatelky a společně posuzované osoby – jejího syna – dosahovala bez zvýšení dle § 26 odst. 1 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi 6.590 Kč. I kdyby byla zvýšena o 470 Kč, tedy polovinu částky rozdílu mezi životním a existenčním minimem stěžovatelky, jak předpokládá dané ustanovení, v případě, že by nemovitost stěžovatelky nemohla být využita ke zvýšení příjmu, výsledná částka živobytí by činila 7.060 Kč. Rozhodný příjem

stěžovatelky a jejího syna však činil pro měsíc květen 7.625,80 Kč a pro měsíc červen 7.960,22 Kč, byl tedy stále vyšší než i potenciálně zvýšená částka živobytí těchto společně posuzovaných osob.

[24] Není ani pravdou, že toto zvýšení by se promítlo alespoň v nároku na doplatek na bydlení. Dle § 33 odst. 2 věty první zákona o pomoci v hmotné nouzi je podmínkou pro získání nároku na tuto dávku získání nároku na příspěvek na živobytí. Jak Nejvyšší správní soud shora uzavřel, správní orgány správně posoudily, že nárok na příspěvek na živobytí stěžovatelka nemá. Jedinou možností přiznání nároku na doplatek na bydlení by tak mohl být postup podle věty druhé téhož ustanovení, která uvádí, že osobě, které příspěvek na živobytí nebyl přiznán z důvodu, že její příjem (a příjem společně posuzovaných osob) přesáhl částku živobytí, lze doplatek na bydlení přiznat na základě správního uvážení s přihlédnutím k celkovým sociálním a majetkovým poměrům, pokud příjem osoby nepřesáhl 1,3 násobek částky živobytí. Tuto primární podmínku však stěžovatelka se společně posuzovaným synem splňovala již za situace, kdy částka živobytí byla vypočítána jako 6.590 Kč. Z logiky věci tedy plyne, že pokud by byla částka živobytí vyšší, hranici 1,3 násobku by stěžovatelčin příjem tím spíše nepřekročil. Jedná se však stále pouze o vstupní podmínku pro to, aby mohlo nastoupit uvážení správního orgánu, zda doplatek na bydlení bude či nebude přiznán.

[25] Toto uvážení mají správní orgány dle zákona o pomoci v hmotné nouzi provést na základě posouzení celkových sociálních a majetkových poměrů žadatele. Dle § 15 odst. 1 se celkovými sociálními poměry rozumí podíl rodiny na trvání stavu hmotné nouze, do kterého se osoba dostala. Při posuzování celkových sociálních poměrů příslušný orgán pomoci v hmotné nouzi posuzuje také využívání jiného než vlastního majetku, které umožňují zpravidla osoby blízké. Celkovými majetkovými poměry se dle § 15 odst. 2 rozumí hodnota movitého a nemovitého majetku vycházející z jeho zjištěné ceny, kterého lze využít ihned, popřípadě po určité době, pro zvýšení příjmu, a to jak krátkodobě k překlenutí přechodného stavu hmotné nouze, tak dlouhodobě, pokud nelze využít jiné možnosti. Z movitého a nemovitého majetku, uvedeného ve větě první, je vyloučen majetek, jehož prodej nebo jeho jiné využití nelze po osobě vyžadovat. Pokud jde podle poměrů osoby o běžný nemovitý nebo movitý majetek, jehož hodnota je zjevně nízká nebo naopak tak vysoká, že nelze mít pochyby o tom, že majetkové poměry nebrání přiznání dávky nebo naopak jsou na překážku přiznání dávky, nemusí být jeho cena podle zvláštního právního předpisu zjišťována.

[26] Stěžovatelka v kasační stížnosti namítala, že správní orgány ocenily její nemovitost nesprávně, neboť zákon o pomoci v hmotné nouzi odkazuje na cenu zjištěnou podle zákona o oceňování majetku, dle kterého se zemědělský pozemek, do kterého spadá i plocha evidovaná v katastru nemovitostí jako zahrada, oceňuje dle bonitovaných půdně ekologických jednotek. Správní orgány přitom při stanovení hodnoty pozemku o velikosti 1938 m^2, jehož součástí je stavba (zahradní chatka) o velikosti 41 m^2, vycházely z ceny, kterou zjistily na webových stránkách České společnosti certifikovaných odhadců. Tuto námitku stěžovatelka uplatnila již v podaných odvoláních před žalovaným, který však uzavřel, že pro účely správního uvážení o možnosti přiznání doplatku na bydlení je nepochybné, že stěžovatelka vlastní majetek, který lze využít ke zvýšení příjmu. Její vlastnické právo není omezeno a může s ním libovolně nakládat. Zároveň se nejedná o

majetek, jehož prodej nebo jiné využití by nebylo úměrné zisku z něj plynoucímu. Uzavřel tedy, že vzhledem k celkovým majetkovým poměrům stěžovatelky nebylo důvodné jí doplatek na bydlení přiznat.

[27] Nejvyšší správní soud k této námitce konstatuje, že správní orgány pochybily, nepostupovaly-li dle dikce zákona a ocenění nemovitosti stěžovatelky provedly jiným, než zákonem předpokládaným způsobem. Tato vada však neměla vliv na zákonnost rozhodnutí. Účelem posouzení celkových sociálních a majetkových poměrů je zjištění, zda je nutné, aby byl osobě přiznán doplatek na bydlení i přesto, že její příjem je vyšší než částka živobytí. Jedná se tedy o posouzení prostředků, kterými osoba disponuje a zároveň její podíl na situaci, ve které se nachází. Správní orgán vyšel ze skutečnosti, že stěžovatelka vlastní nemovitost, kterou může využít ke zvýšení svého příjmu a ačkoliv se cena zjištěná dle zákona o oceňování majetku a cena se kterou pracoval správní orgán prvního stupně, liší, ani v případě, že by byla posuzována cena nižší, nebylo by možné uzavřít, že se jedná o majetek, jehož využití by nebylo úměrné možnému zisku. Přezkum správního uvážení poté provedl i městský soud a neshledal jej nezákonným. S tímto názorem se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Správní orgán prvního stupně ocenil nemovitost dle odhadní tržní ceny v dané lokalitě na necelých 60.000 Kč. Naproti tomu pokud by byla hodnota zahrady počítána postupem dle zákona o oceňování majetku, jednalo by se o částku necelých 20.000 Kč, přičemž k té by muselo být ještě připočítáno ocenění stavby, jež je součástí tohoto pozemku. Ačkoliv je nově zjištěná cena násobně nižší, nejedná se dle Nejvyššího správního soudu o situaci, kdy by využití nemovitosti nebylo úměrné možnému zisku. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka žádala o dávku sociální pomoci, kde částkami rozhodnými pro srovnání s příjmem žadatelů jsou částky životního či existenčního minima, 20.000 Kč zcela jistě není zanedbatelná hodnota a může stěžovatelce pomoci překlenout dočasnou tíživou situaci.

[28] Současně není důvodná ani námitka stěžovatelky, že správní orgány překročily meze správního uvážení, neboť nevzaly do úvahy stěžovatelčin zdravotní stav a vysoký věk. Ustanovení § 15 jasně stanovuje, co je v rámci takzvaných celkových sociálních a majetkových poměrů předmětem posouzení. Toto posuzování se váže k prostředkům k obživě, nikoliv obecně k dalším okolnostem případu. Správní orgány proto uzavřely, že zejména stěžovatelčina majetková situace neodůvodňuje přiznání doplatku na bydlení. Zda správní orgány postupovaly v souladu se zákonem a meze správního uvážení nepřekročily či nezneužily, obsáhle analyzoval již městský soud na stranách 6 až 8 rozsudku. Nejvyšší správní soud proto v souladu s jeho posouzením uzavírá, že správní orgány si byly vědomy veškerých podstatných okolností a svým rozhodnutím nevybočily z mantinelů správního uvážení.

[29] Stěžovatelka dále namítala, že správní orgány nepřihlédly k zápornému zůstatku na jejím bankovním účtu a že zohlednily pouze její skutečné příjmy, nikoliv však skutečné výdaje. K této námitce Nejvyšší správní soud znovu odkazuje na povahu dávek sociální pomoci a jejich pozici v systému sociálního zabezpečení České republiky, jakožto poslední záchrany před úpadkem do situace, v níž by jedinec nebyl schopen uspokojit své nejzákladnější potřeby. Tento charakter dávek se odráží v konstrukci zákona o pomoci v hmotné nouzi. Ten stanovuje pro účely posouzení nároku na příspěvek na živobytí, potažmo doplatek na bydlení, maximální možnou výši přiměřených nákladů na bydlení,

tedy částku, kterou lze jako náklady na bydlení uznat. Tato konstrukce vychází z premisy, že v případě kdy má osoba nedostatek prostředků k zajištění základních životních podmínek, očekává se, že na bydlení bude vynakládat pouze přiměřenou částku, za kterou lze pořídit základní bydlení a nikoliv částku několikanásobně vyšší, neboť v takovém případě se bude jednat o bydlení nadstandardní, které však stát prostřednictvím systému sociálního zabezpečení není povinen dotovat.

[30] Pokud správní orgány nezohlednily skutečné výdaje, které stěžovatelka na bydlení vynakládá, postupovaly v souladu se zněním zákona. Ten jim jiný postup ani neumožňuje. Vysoké náklady na bydlení není možné zohlednit ani v rámci správního uvážení, neboť v takovém případě by se jednalo prakticky o obcházení textu a účelu zákona. Stejně tak pro účely posouzení příjmu stěžovatelky § 9 ani jiné ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi neumožňuje započítat záporný zůstatek na bankovním účtu. Námitka tedy není důvodná.

[31] Námitku rozdílného rozhodování správních orgánů bez dostatečného odůvodnění vyhodnotil Nejvyšší správní soud jako nepřípustnou, neboť ji stěžovatelka neuplatnila v žalobě, ačkoliv tak učinit mohla. Je proto dle Nejvyššího správního soudu nasnadě, že se městský soud touto okolností nezabýval. Tvrzení stěžovatelky, že městský soud si těchto rozdílností v rozhodování byl vědom, z napadeného rozsudku nijak nevyplývá, neboť jak již bylo uvedeno, městský soud provedl přezkum pouze v rámci uplatněných žalobních bodů. Nejedná se přitom o skutečnost, k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti.

IV. Závěr a náklady řízení

[32] Stěžovatelka se svými námitkami neuspěla. Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí ani z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.)

[33] Nejvyšší správní soud rozhodoval ve věci v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 s. ř. s. bez nařízení jednání. Podle citovaného ustanovení při řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud nařizuje jednání pouze, považuje-li to za nutné či provádí-li dokazování. Stěžovatelka v kasační stížnosti uvedla, že nesouhlasí s rozhodnutím věci bez jednání, ke svému nesouhlasu však neuvedla žádné důvody. Nejvyšší správní soud již dříve judikoval, že samotná žádost účastníka řízení není důvodem, pro který by bez dalšího musel nařídit jednání (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2005, č. j. 8 Aps 1/2005 - 87). V projednávané věci nebylo prováděno dokazování, všechny rozhodné skutečnosti byly soudu známé jak ze soudního a správního spisu, tak ze stěžovatelčina obsáhlého podání. Nejvyšší správní soud proto neshledal důvod, aby bylo ve věci nařízeno jednání.

[34] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka ve věci neměla úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, pak v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

[35] Městský soud ustanovil usnesením ze dne 8. 8. 2017, č. j. 4 Ad 42/2015 - 53, stěžovatelce zástupcem pro řízení o žalobě JUDr. Anitu Pešulovou, advokátku. Dle § 35 odst. 9 *in fine* s. ř. s. zastupuje ustanovený zástupce, je-li jím advokát, účastníka i v řízení o kasační stížnosti. Náklady řízení platí v takovém případě stát (§ 35 odst. 8 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Náklady spočívají v odměně ustanoveného zástupce za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti včetně jejího doplnění) v částce 1.000 Kč [§ 7, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů] a dále v paušální náhradě hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky). Celková výše odměny ustanovené zástupkyně proto činí 1.300 Kč, částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. května 2018

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu